

Не плугом єдиним

ТЕХНОЛОГІЇ **а** Енергозберігаюча технологія No-Till поширюється в Україні. І хоч ставлення до неї сьогодні різне – від категоричного заперечення до палкої прихильності або ж невизначеності – проте варто все-таки погодитися, що отримувати добрі врожаї можна, обробляючи ґрунти не тільки плугом.

Артем Олекса

НА ПОВНИЙ голос про технологію No-Till в Україні заговорили в листопаді 2004 року, коли вперше корпорація «Агро-Союз» на своїй базі в с. Майське на Дніпропетровщині провела міжнародну науково-практичну конференцію. Збираючи у всьому світі технологічні премудрості енергозберігаючих технологій і максимально адаптувавши їх до вітчизняних умов, тут з 1998 року перейшли від глибокої оранки на технологію Mini-Till (мінімальний обробіток ґрунту), а з 2001 року впровадили власне No-Till (нульовий обробіток). Фахівці корпорації, які розробили власний комплексний підхід до управління сільськогосподарським бізнесом і алгоритм поступового переходу від традиційного обробітку ґрунту через мінімальний обробіток до системи No-Till, отримали змогу поділитися своїм досвідом.

Результати роботи «Агро-Союзу» були вражаючими для аграріїв України, Росії та Казахстану. Відтоді кількість прихильників інноваційної технології землеробства No-Till, яка гармонійно поєднує успішний аграрний бізнес і турботу про завтрашній день, почала швидко зростати. Світовий досвід землеробства довів, що глибокий щорічний плуговий обробіток ґрунту – не тільки ресурсоемний процес, але й завдає непоправної шкоди ґрунтовій мікрофлорі, посилює ерозійні процеси. Система ж No-Till направлена на енергозбереження і відновлення родючості ґрунтів.

Проведення ж таких конференцій для «Агро-Союзу» стало традиційним. Цього року на VII Міжнародну конференцію «Ефективне самовідновлюване землеробство на основі системного підходу No-Till» 25-27 червня з'їхалося кілька сот учасників.

Для отримання системних знань щодо No-Till важливо прослухати усі запропоновані доповіді. Тому програма конференції побудована так, щоб учасники групами по 40-50 чоловік відвідали усі заходи, які проводилися паралельно протягом усього форуму. Крім того, значний час було відведено практичним заняттям на демонстраційних майданчиках, де з весни фахівцями корпорації було закладено дослідні ділянки.

На конференції представницький склад фахівців – міжнародних учених-експертів і аграріїв-практиків – висвітлював різні аспекти впровадження технології No-Till.

У зв'язку з різким глобальним потеплінням клімату вчені прогнозують тривалі посушливі періоди для південних регіонів Східної Європи. Тому тема «No-Till як спосіб управління накопиченням вологи в ґрунті» викликала особливий інтерес українських аграріїв, що зіткнулися торік з посухою. Про методи накопичення більшої кількості вологи для збільшення виробництва зерна в своїй доповіді говорив канадський експерт Ган Янтаї.

Ще один, колись екологічний блок – ерозія, зниження родючості і деградація ґрунтів – сьогодні став економічно важливим. Основний ресурс землеробства – родючість ґрунтів – практично знищено багатовіковим інтенсивним обробітком ґрунту. Чи можна виправити ситуацію – зупинити деградацію ґрунтів і відновити родючість? Що відбувається при переході на нульовий обробіток ґрунту? Відповіді на ці питання давала Джіл Клапerton із США. Вона впевнена, що технологія No-Till дає можливість створити добрі умови для існування корисних ґрунтових організмів, що надалі дасть змогу відновити родючість.

Її колега з Канади Рігас Караманос стверджує, що при No-Till змінюється не тільки якість ґрунтів, але і живлення культур. А значить, роблячи ставку на поліпшення стану ґрунтів, ми можемо поліпшити живлення культур і зменшити витрати на мінеральні добрива. Цей взаємозв'язок він продемонстрував у рамках практичних занять.

Ще один спосіб поліпшити живлення ґрунтів – використовувати покривні культури в системах No-Till. Саме так звучала тема доповіді Адемїра Калегарі з Бразилії. Крім того, покривні культури відмінно протистоять ерозії ґрунтів і допомагають у боротьбі з бур'янами.

Захисту рослин було присвячено цілий блок конференції – власне про захист рослин доповідав наш співвітчизник Микола Доля, а досвідом щодо способів нехімічного управління бур'янами в посівах поділився Джон Тісдейл із США.

Коли ти перший на збиранні врожаю

НА СТАРТІ ЖНИВ **а** Збирання зернових у ТОВ СП «НІБУЛОН» зазвичай розпочинається зі Снігурівської філії на Миколаївщині. Цього року початок збирання озимого ячменю збігається з Днем Конституції України. Отже – свято подвійне. І якщо більше ніяких катаклізмів, ані природних, ані людських, не трапиться, – у компанії очікують на щедрий урожай.

ФІЛІЮ «Снігурівська» було створено на базі механізованого загону однією з перших у Миколаївській області, тепер можна сказати далекого 1995 року. На фоні новостворених філій вона виглядає певним сивочолим старожилом, у якого усі виробничі процеси розкладено по полицях, і, здається, є відповіді на усі запитання. Мабуть таке враження підсилює зважений та енергійний **Юрій Мороз**, за фахом інженер-механік, який директорує тут вже понад 10 років.

На сьогоднішній день в обробітку філії знаходиться 4872 га землі. Займаються тут традиційно вирощуванням зернових і олійних культур – це пшениця, ячмінь, соняшник і кукурудза. Оскільки поля філії лежать у зоні ризикованого землеробства, роблять ставку лише на озимі культури. Цього року посіяли 2300 га пшениці, ячменю – 900 га, соняшнику – 1070 га, 212 га кукурудзи, решту залишили під паром.

Завдяки дотриманню вимог агротехніки на усіх полях, які обробляються понад 8 років, обробіток ґрунту гербіцидами зведено до мінімуму. Через санітарні вимоги, бо поля у 250 га створюють кордон навколо села Широке – обробляють без хімії, механічним способом знищивши бур'яни. Тут розташувалися 40 га пшениці «Одеська-267» та 40 га озимого ячменю «Росава» одеської селекції, 55 га гібриду соняшнику фірми «Піонер».

Все через те саме ризиковане землеробство віддають перевагу вітчизняним районованим сортам – придатним до екстремальних умов регіону.

Насінням забезпечені, адже самі є насіннєвим господарством. Готують насіння для власних потреб, інших філій ТОВ СП «НІБУЛОН», частину реалізують іншим господарствам.

Цього року планують 498 га земель перевести на зрошення. Це дещо знизить залежність від погоди. Початок будівництва системи заплановано на 1 серпня.

Віднедавня у планах з'явилося бажання спробувати суміщати технології обробітку ґрунту: по зернових використовуватиметься мінімальна, по просапних – класична.

Наразі філія нараховує 147 робітників. У село Широке офіс фі-

Юрій МОРОЗ на одному з пшеничних полів філії «Снігурівська»

Стан соняшнику на полях Снігурівської філії коментарів не потребує

лії перебрався 2000 року. Узяли господарство разом із боргами – більше 1 млн. грн. та із зобов'язаннями утримувати соціальну сферу. Борги виплатили. На 50 років з сільрадою укладено договір оренди на об'єкти соціального призначення. Клуб, їдальня, водогін – все підтримується за рахунок «НІБУЛОНу». Пайшички, а їх тут 700 чоловік, отримують своєчасно по 250 грн. за гектар у зручній для них формі.

– Природна вода тут – «санаторна», – каже Юрій Мороз, – можна їздити лікуватися, тільки Бог знає від чого. Вона надто насичена солями і домішками. Отже постійно вживати таку воду шкідливо. Тому у філії, як і на переважній частині території в Миколаєві, облаштували установку мембранної очистки води на молекулярному рівні, тільки дещо меншу.

Підтримують і школу. Із сусідньої Снігурівки возять вчителів, та за такі незручності ще й доплачують – місцеві штати не докомплектовані – за потреби

забезпечують транспортом дітей. Туткладають в майбутнє, адже бачать кризову ситуацію зі спеціалістами зараз.

Нестача кваліфікованих кадрів спонукає щодня возити механізаторів з сусіднього села, що за 26 кілометрів. Проте справа того варта.

За словами Юрія Володимировича, лякає те, що стосовно фахівців середньої ланки в країні стався провал: «Мінімум 10 років не готують належних спеціалістів. Ринок – як ракова пухлина. Краще взяти торбу товару і поїхати в місто». Добре, що в «НІБУЛОНі» самостійно готують кадри, забезпечують соціальний пакет і пристойні зарплати. Механізатор отримує 1,5 тисячі; на обприскуванні дехто отримав по 3-4 тисячі гривень.

– Найбільше задоволення – коли бачиш, що твоя праця не пропала дарма, як то було минулого року, – каже директор. І цього року зусилля вже точно не пропадуть – адже збирання підкріплено новою технікою.

На урочистостях 20 червня з нагоди вручення ключів від новеньких комбайнів «Массей Фергюсон» кращим механізаторам підприємства

Саме ці кращі механізатори з різних філій «НІБУЛОНу» сформують дев'ять екіпажів, які незабаром розпочнуть жнива на щойно придбаній сучасній зернозбиральній техніці

Окремої уваги заслуговує виробнича база філії, оздоблена на світовому рівні. На її території розташовані великі механізований двір і автогараж, зерновий тік, сучасно обладнана лабораторія якості зерна, пункт зберігання і видачі пально-мастильних матеріалів, ремонтно-механічні майстерні і уся та інфраструктура, яка обслуговує перелічені підрозділи. Незабаром тут планується розпочати будівництво комплексу із приймання та зберігання зерна.

Усі виробничі урочистості зазвичай відбуваються на цьому величезному подвір'ї. Минулої п'ятниці в урочистій обстановці ключі від нових сучасних комбайнів було вручено 9 кращим екіпажам ТОВ СП «НІБУЛОН».

Кілька тижнів тому ТОВ СП «НІБУЛОН» придбало у компанії АМАКО дев'ять комбайнів «Массей Фергюсон»: сім комбайнів MF 7246 серії «Activa» та два – більш високотехнологічних MF 7274 серії «Cerea». Вони є одними з кращих самохідних зернозбиральних комбайнів на ринку України, мають високі показники продуктивності, пропускної

спроможності, економічності та високу якість обмолоту зернових культур. Висока продуктивність комбайнів має вирішальне значення, адже терміни, у які проводиться збиральна кампанія, дуже стислі – машини ще мають працювати у інших філіях. Ці красені працюватимуть у Миколаївській, Луганській, Вінницькій та інших областях. До того ж сучаснішої, оперативнішої техніки вимагає і висока урожайність на нібулонівських полях.

Співпраця з компанією АМАКО у «НІБУЛОНу» довготривала. Тому коли постало питання про технічне переоснащення, тут знали до кого звертатися. Отже, від усної домовленості і укладання угод до поставки нової техніки минуло лише 2 тижні. Нова техніка 18 місяців знаходиться на гарантійному обслуговуванні компанії АМАКО, потім – на сервісному.

Частина техніки була придбана за відносно новою схемою для України – «трейд-ін». З 1996-1997 років на збиранні ранніх зернових і просапних культур в філіях «НІБУЛОНу» працює 21 зернозбиральний комбайн «Джон

Дір» 9500. Запчастини до цієї техніки поставляла компанія АМАКО як одна з надійних постачальників техніки і запасних частин на території України.

За програмою «трейд-ін» повернули три комбайни «Джон Дір» 9500, які перебувають майже в ідеальному стані і готові до збирання. Але вони мають меншу продуктивність, ніж нові. Тож продаж за системою «трейд-ін» вигідний для господарств: він дає змогу одним модернізувати парк машин і компенсувати суттєву частку вартості нової техніки та підтримати середні й малі підприємства, які мають менші площі і нижчу урожайність. Це дає змогу максимально використати моторесурс іноземної якісної техніки, поступово знімаючи з роботи більш старі машини вітчизняного виробництва.

У зв'язку із постійним збільшенням посівних площ та стратегічним курсом компанії на модернізацію технологічних процесів агровиробництва, ТОВ СП «НІБУЛОН» щорічно розширює і оновлює парк сільгоспмашин та механізмів. ■

ТОП ТИЖНЯ

НОВІ НОРМАТИВНІ АКТИ

Компенсація на здешевлення кредитів – без обмежень

Кабінет Міністрів України вніс зміни до Порядку використання коштів держбюджету, передбачених для компенсації кредитів підприємствам АПК. Відповідну постанову КМУ №561 від 18 червня цього року підписала прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко.

Цим документом, зокрема, скасовано дію обмежень щодо рівня процентної ставки за залученими кредитами, які підлягають компенсації.

Нагадаємо, що раніше компенсація надавалася за короткостроковими кредитами, залученими не більше ніж під 18% в національній валюті, середньо- і довгостроковими кредитами не більше ніж під 17%. Для кредитів, залучених в іноземній валюті, вказані показники становили відповідно не більше 12% і 11% річних.

Постановою КМУ №561 також встановлена максимальна сума компенсації для аграріїв за кредитами в гривні у розмірі 1,5 облікової ставки Національного банку України, за кредитами в іноземній валюті – у розмірі 6% річних.

Такі зміни поширюються на кредити, залучені сільгоспвиробниками для реконструкції і будівництва приміщень, придбання обладнання для утримання і обслуговування тварин, а також придбання племінної худоби.

«Комісійне» житло на селі

Кабінет міністрів України постановою від 18 червня 2008 року №546 затвердив Положення про Міжвідомчу координаційну комісію з питань підтримки індивідуального житлового будівництва на селі. Згідно з ним, комісія з питань підтримки індивідуального житлового будівництва на селі (далі – Комісія) є постійно діючим дорадчим органом. Основними завданнями Комісії є:

підготовка пропозицій щодо:

- підвищення ефективності державної підтримки індивідуального житлового будівництва на селі, подальшого вдосконалення відповідної нормативно-правової бази, впровадження новітніх архітектурно-планувальних рішень у проектування житлових будинків;
  - координації роботи з виконання регіональних програм «Власний дім»;
  - сприяння залученню коштів для підтримки індивідуального житлового будівництва на селі;
  - погодження розподілу та перерозподілу між регіонами коштів, передбачених Мінагрополітики у загальному фонді державного бюджету для державного пільгового кредитування індивідуальних сільських забудовників;
  - надання місцевим органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування практичної та методичної допомоги у забезпеченні виконання регіональних програм «Власний дім».
- Комісія має право:

- одержувати в установленому порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для виконання покладених на неї завдань;
- вносити в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади пропозиції з питань, що належать до її компетенції;
- залучати в установленому порядку для участі у своїй роботі представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, зокрема міжнародних;
- організувати проведення нарад, конференцій і семінарів з питань, що належать до її компетенції.

До складу Комісії входять Перший віце-прем'єр-міністр України (голова Комісії), заступник Міністра аграрної політики (заступник голови Комісії), заступники Міністра економіки, Міністра юстиції, Міністра регіонального розвитку та будівництва, Голови Головкинстру і Голови ДПА, представник Управління координації здійснення аграрної політики Секретаріату Кабінету Міністрів України, директори департаменту фінансів агропромислового комплексу та природоохоронних заходів Мінфіну і департаменту розвитку сільських територій Мінагрополітики, заступники Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голів облдержадміністрацій, а також за згодою голови (заступники голів) обласних рад, директори обласних фондів підтримки індивідуального житлового будівництва на селі, народні депутати України.